



*Elkezdődött a tanév!*

**ГИМНАЗИЈАЦ**

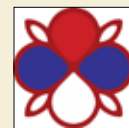
**ШКОЛСКА ГОДИНА ЈЕ ПОЧЕЛА!**



# САДРЖАЈ

---

- |       |                            |    |  |
|-------|----------------------------|----|--|
| 3     | Отварање школске године    | 14 | <i>ALL WE NEED IS LOVE &amp; CHOCOLATE</i> |
| 4-5   | Камп бруцоша и Бруцошијада | 15 | Спорт – спортске припреме                  |
| 6-7   | Матурска екскурзија        | 16 | Пицама журка – слаavimo јесен              |
| 8-9   | Посета патријарха          |    |  |
| 10-11 | Посета Паризу и Амстердаму |    |  |
| 12    | Еразмус плус програм       |    |  |
| 13    | Ликовна колонија           |    |  |



Удружење „Српски савез” – савез Срба

„Гимназијалац” лист ђака Српске гимназије „Никола Тесла” у Будимпешти, школска година 2022/2023. број 1.;

**Уредник:** Јана Шошић

**Редакција:** Марина Катанић, Наталија Томић, Ива Тодоровић, Магдалена Пајванчић, Таша Бабић, Александра Цвијановић

**Технички уредник:** Зоран Меселџија

**Фотографије:** Владо Марковић

**Дизајн и обрада слика:** Иван Топаи

**Одговорни професор:** Драгомир Дујмов

**Лектура:** Драгана Меселџија

**За издавача:** др Јованка Ластих, директор

Издавање је помогло Министарство људских ресурса

2.



# СЕПТЕМБАР- НОВИ ПОЧЕТАК ЈЕ ПРЕД НАМА!



У Српском забавишту, основној школи, гимназији, колегијуму и библиотеци „Никола Тесла“ у Будимпешти свечаност почетка нове 2022/2023. школске године приређена је у среду 1. септембра са почетком у осам часова у сали за физичко васпитање. Руководство школе се одлучило за ову варијанту због јаке јесење кише па је свечаност, која је иначе планирана да се одржи на дворишту, морала да се премести у физкултурну салу. Након интонације српске и мађарске химне часни оци протојереј Зоран Остојић, протонамесник Зоран Живић и протонамесник Никола Почуча обавили су позивање Светог Духа и молебан за ученике и њихове наставнике. Потом се присутнима обратио вероучитељ наше школе о. Зоран Живић пожелевши свима срећан почетак нове школске године.

Одмах потом Сара Дахан, ученица 9/а разреда поздравила је цењене госте. Свечаност су својим присуством увеличали Његова екселенција Иван Тодоров, амбасадор Републике Србије у Будимпешти, протојереј Зоран Остојић, архијерејски намесник будимски, и Мирослав Јевтић, аташе при Амбасади Републике Србије у Мађарској. Потом су уследиле рецитације на српском и мађарском језику у извођењу Татјане Почуче и Оливера Мишића, ученика 2. и 3. разреда основне школе. По устаљеној традицији, ђаци 4. разреда основне школе уручили су поклон-пакетиће ђацима првацима.

Окупљенима се затим обратила директорка др Јованка Ластивић. Она је у свом кратком говору поред осталог рекла и следеће: „Желела бих да вас поздравим, да изразим задовољство што нас има у тако великом броју и малих и великих, нарочито првака који седе овде на овој клупици и за које је, вероватно, за сада ово најзбудљивији дан у животу. Имамо двадесет и четири првака! У први разред гимназије смо уписали око стотињак нових ученика. Имамо четири лепа, велика одељења, а и у нашим подружницама у провинцији је такође рекордан број деце уписан. Тако, по данашњим статистичким подацима има 833 ученика и детета у нашој институцији! Управо због тога посебно је важно да будемо дисциплиновани. Приметили сте да се спољашња фасада зграде обнавља, да су постављене скеле, да се мењају прозори. Значи, дисциплина ће бити и у наредном периоду можда једна од најважнијих ствари у нашем животу, зато што ћемо до краја ове календарске године морати под овим условима да радимо а да не губимо ни време, ни концентрацију, нити да губимо знања која су нам преко потребна. Биће још промена, о чему ће вас разредне старешине обавестити у току првих неколико дана. Надам се да ћете сви пронаћи своју рачуницу у овој причи и да ћете бити добри ученици и добра деца. Верујем да ћете сви заједно допринети томе да српска заједница у Мађарској има тако квалитетну школу. А за то сте најпре потребни ви – ученици.“

У нашој сегединској и ловранској школи ове школске године покренут је и пети разред што представља значајан напредак у животу српских основних школа у Мађарској.

У појединим нашим подружницама дошло је до персоналних промена. Функцију управника српског колегијума у главном граду Мађарске преузела је Гордана Ђерђ. На челу ловранске школе налази се Весна Рац-Петин Вејмола. Нова директорка Српске основне школе „Никола Тесла“ у Сегедину јесте Љубинка Георгијевић. Директорка српске школе у Десци постала је Нора Роцков Станојев. На самом почетку нове 2022/2023 школске године приметан је значајан помак уписане деце у наше васпитно-образовне установе што представља озбиљну гаранцију за опстанак нашег народа на овим нашим северним просторима.

Д. Д.



01.09.2022.



3.

# КАМП БРУЦОША И БРУЦОШИЈАДА

Камп за бруцоше у Будимпешти 2022. године одржао се од 27. до 31. августа. Дочекао је нова лица спремна да постану ученици Српске гимназије „Никола Тесла“ у главном граду Мађарске. Камп за нове ученике је одлична прилика да се прваци упознају са професорима, школом, градом, као и вршњацима који су спремни да им помогну при прилагођавању на нови живот који их ишчекује. Главни организатори овогодишњег кампа били су професор Лазар Которчевић и Грација Бруцњаи. На камп је било пријављено 83 ученика, који су били подељени у седам група. Сваку групу водило је по три ментора, ученика десетог разреда. Уз приступ, ученици су се првог дана до 16 часова уселили у Српски ђачки дом у Улици рожа, где им је прве вечери организован дочек. У приземљу зграде одржано је такмичење у певању, као и подела ученика по групама.

Други дан кампа прошао је веома интензивно. Ученици су у преподневним сатима обилазили школу и упознавали су се са професорима. Директорка др Јованка Ластаћ одржала је кратак говор првацима. Затим су ученици са својим координаторима обавили куповину месечних карата за превоз. У току послеподневних часова, бруцоши су имали прилику да се упознају са својим разредним старешинама: Кристијаном Енгијем, Давидом Марићем, Јованом Вечић и Верицом Симић. У вечерњим сатима ученици старијих разреда одржали су презентације на теме „Упознавања ми - ви“ где су представљени сви професори школе и дома, „Сеоба Срба“, „Будимпешта“, „Трагом Срба у Будимпешти“ и „Историјат школе и основне информације“. У презентацијама ђаци су такође упознати са кућним редом ђачког дома.

Трећег дана ученици су пошли у обилазак Будимпеште. Сваку групу од 10 до 12 ученика пратили су старији координатори. Обишли су седам локација које су представљене у презентацији „Трагом Срба у Будимпешти“, а то су: Будимска тврђава, Табан, Маргитино острво, Трг Ференца Деака, Базилика, Парламент и Трг хероја. Након дуге шетње по граду у аули школе одржана је модна ревија где су ђаци имали задатак да се обуку у одећу супротног пола.

Четврти, последњи дан, бруцоши су провели у Сентандреји. Професорке Јована Вечић и Верица Симић су поделиле папире са задацима које су групе требале да изврше. Отишли су у кратку шетњу по граду где су обишли: Трговачки крст, спомен кућу Јакова Игњатовића, Крст цара Лазара, Преображенску цркву и Музеј Српске православне Епархије будимске.

Камп је одржан у доброј атмосфери и веома успешној међугенерациској сарадњи. Новопридошли ученици су лако склапали познанства и прилагодили се постојећем реду школе. Исказали су велику заинтересованост за све акције предвиђене за њих и радо су учествовали у играма, слушању предавања, као и обиласцима који су за њих посебно били организовани.

За успешну реализацију Кампа бруцоша 2022. финансијску подршку је дала Фондација „Габор Бетлен“.



Таша Бабић, 10/ц



## Бруцошијада 2022.



Бруцошијада је јединствена традиција наше Српске гимназије „Никола Тесла” у Будимпешти. Током ње десетаци спремају једнодневни програм за деветак (бруцоше), у циљу зближавања и упознавања. Ове године ученици десетих разреда здушно су се потрудили да ваљано припреме Бруцошијаду. Ипак, треба да признамо да је највећи део ове манифестације обавио 10/а разред на челу са разредним старешином Еником Матаи, професорком мађарског језика.

Програм Бруцошијаде почео је 3. септембра у преподневним часовима. Ученици деветог разреда окупили су се у школском дворишту и са нестрпљењем чекали почетак непознатих игара. После поделе група и ментора, игре су званично могле да отпочну!

Прва игра је била преношење пингпонг лоптица кашиком. За ову игру било је потребно да учествују по четири ученика из сваке групе, а сама игра је изгледала овако: сваки учесник добио је по једну кашику и пингпонг лоптицу. Кашику је потом, на којој се налазила лоптица, учесник морао да носи у устима и морао је да обиђе круг око ментора који је стојао са наспрамне стране. Уколико би учеснику лоптица испала, требало је да је покупи и да поново крене испочетка.

Окупљени ученици 9. и 10. разреда били су одушевљени са овом игром. Завладала је права такмичарска атмосфера на школском дворишту.

Друга игра била је превртање чаша. У овој игри је био потребан само један учесник. Правила игре су гласила овако: сваки бруцош је добио место за столом и једну пластичну чашу. Учесник је морао да преврне чашу два пута, тако што је требало да је стави на крај стола и да је удари од доле.

Поново је завладало право узбуђење и енергично навијање.

Све ће бити да је игра са највише неизвесности била трећа по реду. То је био задатак да се једу кокице, али без употребе руку. Два учесника су требала у што краћем временском периоду да поједу кокице које су се налазиле у тањиру.

Поново смех и ватрени узвици одасвуд!

Четврта игра је засигурно оставила доста лепих утисака, а то је био плес са кутијом лоптица око струка. Из сваке групе изабран је по један дечак. Момци су заиста дали све од себе да испуне задатак, неким је ишло боље, а поједини учесници нису били баш најмаштовитији, те им је теже ишло да изврше задатак.

Најинтересантнија и најзабавнија игра остављена је за сам крај. У петој игри сваки учесник у групи је добио по чашу, али је само у прву сипана вода. Поента игре је била да учесници окренути леђима један према другом пресипају воду из чаше у чашу. Победник је била она група којој је остало највише воде у последњој чаши. После ове веома узбудљиве игре сваки такмичар је био мокар, што је организаторима и менторима помогло да одреде победника.

Можемо закључити да су игре биле веома маштовите и да су организатори дали све од себе да се Бруцошијада на достојан начин приреди.

У паузама, између игара и током њих, бруцоши су уживали у музици коју су пуштали старији ученици наше школе. Тако су сви бруцоши заједно са десетацима заиграли и коло. Наравно, за оне који нису испоштовали правила следиле су казне. Заслужена казна била је певање пред свим присутним професорима и ђацима наше школе.

Након напетог преподнева и занимљивих игара, бруцошима је увече приређена неизоставна журка којом је овогодишња Бруцошијада успешно завршена.

*Александра Цвијановић, 10.ц*





# МАТУРСКА ЕКСКУРЗИЈА

За годину, десет, педесет а и још коју више, са истим, једнако јаким емоцијама, враћаћемо сећање на путовање, ове 2022.године. Време неће брисати авантуре и успомене, већ ће им додати ноту носталгије и ону чар коју поседује само матурска екскурзија. Осим безброј фотографија на инстаграмима, тек неколико речи послатих порукама увек брижним родитељима, у сваком ученику, путнику, спакована је ризница прича.

Тек што је зора прешла у јутро, напустили смо још сањиву Будимпешту у правцу Чешке. Уз Дунав, узводно, попречила нам се незаобилазна Братислава, једини главни град на свету који се налази на граници три државе. Различити архитектонски стилови савршено су спојени један до другог, баш као ми у аутобусу. Дах нам је одузео импозантан дворца, Братиславски замак, смештен на брду изнад Дунава, баш као круна словачке престонице. Са Главног трга у Старом граду, осим укуса топлог капућина, понели смо „селфи“ са бронзаном статуом Наполеоновог војника.

Пут нас је даље водио ка „Срцу Европе“, ка граду који је једнако удаљен од свих њених граница, ка Прагу, главном и највећем граду Чешке. Признајем да је утисак који оставља много више него што смо очекивали, па ће му сходно томе бити посвећено неколико посебних реченица. Све у свему, на крају дана смо се осећали као у романтичном филму: доручак у Мађарској, ручак у Словачкој а вечера у Чешкој.

Лепо време и још лепше расположење пратило нас је наредних дана. Препун изазова, на на обалама реке Влтаве и низу од девет брда смештен је град који одузима дах. Криси га мноштво религијских грађевина, замкова, палата, музеја, паркова, фонтана, мостова и интересантних улица. Вековима се развијао и ширио, али брижно чувајући прошлост, успомене и стилове. Са брда Храдчани, још од деветог века, улива страхопоштовање Прашки дворца. Званично је највећи древни дворца на свету и резиденција чешког председника. Посебна атракција је смена председничке гарде на сваки сат у току дана. Најдоминантнија је катедрала светог Вида чији се торањ види из свих делова града. Некада Камени, данас Карлов мост, дуго једини мост преко Влтаве, повезује Прашки замак и стари град. Тридесет статуа даноноћно подсећају на свеце, великомученике и добротине мењајући се са туристима, бројним сликарима и трговцима. Носи га шеснаест камених лукова а легенда каже да ће они који се пољубе испод великог лука остати заувек заједно. Да ли је неко од наших парова окушао срећу, није нам пријављено.

Прошетали смо али и почастили на једном од главних градских тргова. Венцеславов трг је



28.08.2022., Праг







## Карлови Вари

пословни и културни центар на чијем се почетку налази Народни музеј познат по изузетним поставкама и опремљености. Било је помало чудно уживо стајати на месту о ком смо имали имагинарну слику само из лекција из историје. Баш на овом тргу су се одиграли бројни историјски догађаји а 1989. године је био центар „плишане револуције“.

Из бајковите атмосфере града у савремен свет вратила нас је „Зграда која плеше“. У самом центру Прага, интересантног изгледа и несиметричне архитектуре, амерички архитекта Френк Гери је овом необичном грађевином поставио архитектонску загонетку.

Могли смо још данима да истражујемо Праг, па опет би остало много тога што нисмо стигли да видимо, осетимо и пробамо... Некако са осећајем недовршености морали смо даље. Чекао нас је град барокног стила, Чешке Бужејовице. Незаобилазни је био и Чешки Крумлов, један од најчуванијих старих градова у Чешкој. Памтићемо и Карлове Вари, једну од најпознатијих бања у целом свету. Изузетно очувана архитектура уоквирена је прелепом природом на околним брдима. А ми смо своје матурско путовање уоквирили посетом пивари Будвар.

Позната по својој култури, књижевности, филму, спорту, писцима, режисерима, ипак је у свету Чешка можда најпознатија по свом пиву. Имали смо прилику да испратимо процес производње једног од најпознатијих пива на свету Budvar Budweiser. Наравно, ова прича не би била потпуна без дегустације. Наше стручно мишљење: лаганог укуса са слабијом нотом газираниости.

И када смо се већ дотакли опуштања и забаве, ред је да споменем и оне тренутке које смо мање више сами организовали, онако како доликује, тинејџерски. Не бих вам откривала детаље али „наших пет минута“ трајало је до јутарњих сати. Поприлично добар провод али то смо ми, генерација 2019 – 2023. Другачије и не у мемо.

Лагано смо се преко Беча враћали у свакодневни живот и обавезе. Чекала нас је Будимпешта, школа и време да се уозбиљимо. Али, лако је то рећи. Тешко је потиснути сву лепоту, све слике, еуфорију путовања и пребацити их у успомене. Некако имамо жељу да са свима поделимо утиске и да изнова препричавамо сваки тренутак. И то ће трајати још дуго, дуго...

... „Зато што се права путовања, као и праве љубави, никада не завршавају“

Наталија Томић, 12.6

# ПОСЕТА



04.09.2022.

## Патријарх Порфирије посетио Српски образовни центар „Никола Тесла” у Будимпешти

У поподневним часовима у недељу, 4. септембра текуће године, патријарх српски Порфирије посетио је Српско забавиште, основну школу, гимназију, колегијум и библиотеку „Никола Тесла” у Будимпешти. На улазу школе Његову светост дочекала је и поздравила директорка др Јованка Ластих заједно са својим најближим сарадницима. Ученици наше школе обучени у живописну народну ношњу, по древном обичају дочекали су погачом и сољу патријарха Порфирија, а такође и Лукијана, епископа будимског, Иринеја, епископа бачког, Стефана, епископа ремезијанског и хвостанског, Јустина, изабраног владика западноевропског у пратњи свештенства Епархије будимске. Ову свечану прилику својим присуством увеличале су и његове екселенције Иван Тодоров, амбасадор Републике Србије у Будимпешти и Биљана Гутић Бјелица, амбасадорка Босне и Херцеговине у Мађарској.

На школском дворишту вођен је кратак разговор између патријарха Порфирија и директорке Ластих. Том приликом поменут је историјат пештанске српске школе, али и актуелна питања са којима се суочава наша васпитно-образовна установа. Директорка је истовремено споменула и будуће планове које жели да оствари. Потом су гости кренули у свечану салу у којој су ишчекивали долазак Његове светости ученици и њихови професори.

Српског патријарха је поздравио хор наших гимназијалки који је под диригентском палицом професорке Оливере Мунишић извео Светосавску химну. Одмах потом наши млади фолклораши су веома живахно извели сплет кола из Србије које је увежбала Анита Вуковић. На крају овог дела програма наступила је Лена Ембер. Ова талентована гимназијалка је на веома упечатљив начин извела две српске патриотске песме о Косову.

Затим је за говорницу приступила директорка др Јованка Ластих која је срдечно поздравила патријарха Порфирија. Она је том приликом поред осталог рекла и следеће: „Ваша светости, преосвећене владике, ваше екселенције, свети оци, драга децо, цењени гости! Данас имамо велику част да у нашој скромној институцији борави патријарх српски господин Порфирије. Тиме нам је учинио највећу могућу част. Од како сам постала директор ове институције ја не пропуштам ниједну прилику, ниједан јавни наступ а да не нагласим како је нас на овим просторима, више од тристо година, одржала црква, вера и наше школство. Мислим да је ово најснажнији и најефикаснији спој, и све док ово будемо имали, дотле ћемо и опстати. Учињена нам је част коју ћемо сигурно дуго памтити. Ово што су деца сада током програма показала то је био само један делић онога што ми умемо и знамо. Надамо се да ћемо имати прилике још доста тога да вам покажемо. Надам се да ћете нас сачувати у добром сећању!”

Послед директоркиног кратког поздрава присутнима се обратио патријарх Порфирије.

Он је том приликом, између осталог, рекао и следеће: „Радујем се што сам овде међу вама и хвала вам што се припремили овај кратки програм који је довољан да не само наслутимо него и да будемо сигурни у то да је ово веома озбиљна установа и да има веома озбиљне наставнике, професоре, али и веома талентовану и вредну децу, ученике. Кроз ову игру и песму видимо шта заправо треба да буде и амбијент у којем се организује свако училиште, свака школа. Јасно је и када је реч о знањима која добијате овде да су и она озбиљна и важна. Како је директорка рекла говорећи о овој школи, оно што чува



наш народ, ма где да се он налази, нагласила је да су то црква, вера и школа. Ја могу само да се сагласим са тим и да додам да је школа кроз образовање и васпитање, како год назвали ми учење, организовано систематско нешто што је сама суштина сваке заједнице, сваког друштва, јер то је оно што је најважније. Пре свега због тога што се у школама стичу важна знања, вештине које су неопходне за живот конкретан, за стварање, за економски опстанак једне заједнице, али не само опстанак него и напредак! У том смислу, наравно, важна је и наука. У школи се, дакле, стичу основна знања која су неопходна за практични живот сваког човека, али и заједнице у целини, па и читавог човечанства. Међутим, оно што је важно да нагласимо, а то постоји у овој школи, и у том смислу ова школа је најбољи могући пример за све школе и у нашем народу, али и другде. У овој школи је темељ и основ свега што су у њој дешава – вера! Школа постоји да бисмо стицали знање, али ако не стичемо и врлину онда смо у опасности, а тад у најмању руку, знање може да постане и контрапродуктивно.”

Његова светост Порфирије је на крају своје беседе још додао: „Колико да су важна знања из разних области, и природних, и такзованих друштвених наука и уметности, а уколико нема вере као темеља на којем се развијају знања, на којима се организује школа, онда смо на ризичном путу. Ако то постоји онда је сигурно да ће свако знање, па макар било понекад наизглед и безвредно и те како бити од користи. У овој школи јасно је да вера, црква, а то значи и врлина, и те како јесу важне теме, па и више од тога. То је темељ над којим се гради овај ваш подвиг! Ми се, наравно, радујемо што сте ви толико вредни, што се трудите. Поред тога што стичете дипломе, па заједно с тим и сведочите нашу културу, нашу духовност, православну српску овде у Мађарској у тој мери да и многи који живе у Србији могу да буду радосни, а могу вас имати и као пример, за узор. Важно је да школа увек буде везана за веру, за нашу Православну цркву и потврђујем ово што сте рекли директорко, докле год је тако ми ћемо не само преживљавати него ћемо пуним плућима дисати и живети у складу са даровима које смо добили од Бога.”

После патријархове беседе директорка је искористила прилику да уручи поклоне Његовој светости. Павле Ђоковић, 9/6 и Сања Татић, 9/0 припремили су своје графике и слике, а том прилику патријарху је поклоњена књига професора Милана Дујмова о свештеницима Епархије будимске као и два романа професора Драгомира Дујмова.

Патријарх се захвалио на поклонима и за испомену уручио директорки Ластих предивну икону Светог Георгија. После тога је испод декорације, рада професорке Аните Шухајде, урађена заједничка фотографија свих присутних. У даљем делу програма Његова светост посетио је просторије забавишта и библиотеку где је уписао своје мисли у књигу утисака српске школе на Тргу ружа. У библиотеци је за цењене госте припремљена укусна закуска.

Д.Д.



# ПОСЕТА ПАРИЗУ И АМСТЕРДАМУ

## Теслини ђаци путевима светлости

Малој мени велики људи говорили су о животу као о мапи коју несвесно обилазимо; путујући кроз искуства, изненађења, апсурде, емоције, људи пропутују своју животну руту стицајући енормна умна богатства.

Сем ове фиктивне, велики људи спомињали су и мапу на којој се свесно и физички налазимо. Мапу, на којој је спектакуларна хрпа кутака које морамо проћи и одиста осетити. Што више путева овоземаљске мапе пређемо, то ће наша животна мапа бити испуњенија непроцењивим сазнањима; читава је сврха живота живети, а не животарити.

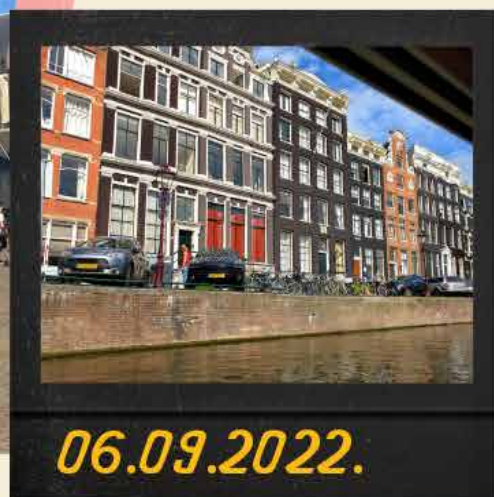
Младост је наш највећи континент, тако зелен прекривен бесконачним пољанама пастелних пупољака што се само ка сунцу окрећу. С тим на уму, средњошколци Српске гимназије „Никола Тесла” у Будимпешти одлучили су да га обиђу у потпуности, методом обиласка истинске мапе чија места су опипљива и пуна тајни које наша младост жуди да открије.

Тако смо, с професорком Мирјаном Трагор као главним и неуморним организатором, др Јованком Ластић, директорком и осталим професорима кренули на пут одмах по почетку школске године, 5. септембра 2022.

На путу смо имали предодређене две европске државе, две фасцинантне метрополе које красе ризницу упознатих локација, култура и језика. Холандија и Француска два су поноса Европе ка којима смо се запутили.

Кренувши на пут, жељно смо ишчекивали холандске сунцокретне пољане Ван Гоговом четкицом осликане. Угледали смо их 6. септембра, у околини Амстердама, главног града мистичних и неодрљиво забавних дистриката, насмејаних људи, шаренила, канала, уникатне архитектуре, уметности и слободе. Обилазећи сам центар Амстердама, фасцинације су се низале, те су незадовољне реакције тог сунчаног дана биле апсолутно одсутне. Пратили смо туристичког водича дуж улица дистриката, крај музеја и водених канала, те смо се укрцали и на крстарење које нам је донело савршену визију о карактеристичној архитектури чувених холандских архитекти. У поподневним часовима сви одлазимо у Ријкс музеј испуњен непроцењивим уметничким делима свих епоха и из свих праваца уметности, од античких ремек-дела вајарства, преко Ван Гогових и Рембрантових опште познатих слика, до златних есцајага с европских дворова и осталих ексцентричних и јединствених вредности светске баштине.

Растанак од Амстердама, тако срећног и испуњеног животом и младошћу, није нам се допао, но није нас ни потпуно обесхрабрио. Знали смо шта нас већ следећег дана чека, и тако ентузијастично кренули пут Париза, најромантизованејег града света.





У Париз смо стигли већ 7. септембра у раним јутарњим часовима, и након мало сна убрзо кренули у панорамско разгледање града. Знали смо да ћемо остати одушевљени и обузети масивном лепотом парижких булеvara, мостова, катедрала; у њима се крије историјско богатство нама непојмљиво. Било је изузетно нестварно корачати крај Тријумфалне капије и јурцати кроз улицу Шанзелизе, неспретно се споразумевати с Французима и видети Ајфелов торањ како извире из даљине. Ни речи Сени нисмо остали дужни, те смо крстарили и њом, тако видевши центар Париза и све знаменитости које смо сутрадан детаљно истражили.

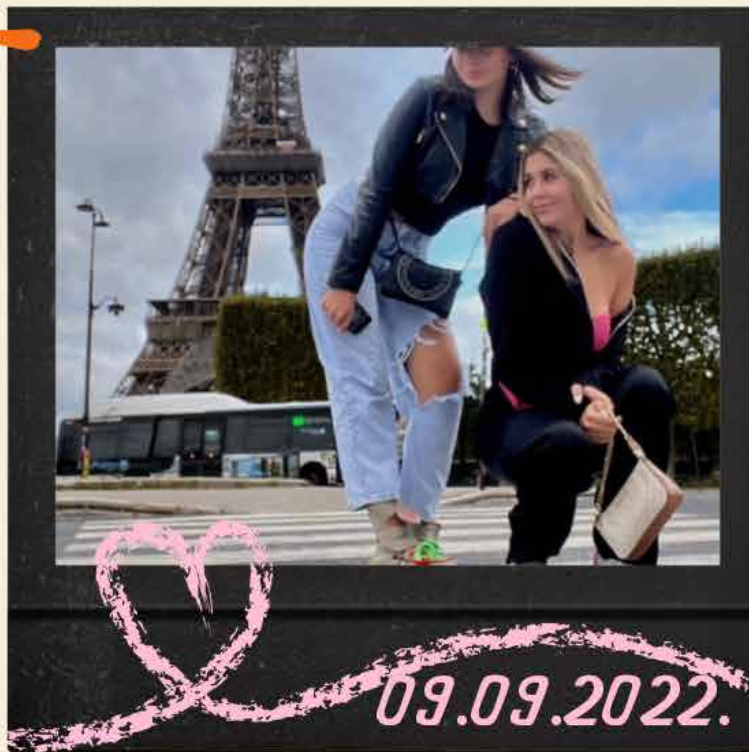
Други дан боравка у Паризу чинио се нестварним; времеплов у који вас убацују Базилика Пресветог Срца Исусовог и музеј Лувр води право до златне сржи светске историје, културе и људског развића, спиритуалног, умног и креативног. Љубитељи уметности, добре теорије завере и потраге за истином која се крије међу мистеријама прошлости, уживали су истражујући капеле базилике и ходнике Лувра. Заинтересовано упијајући историјске информације које смо добијали, овај пут пропраћене опипљивим и видљивим примерима, вратили смо се вековима уназад, понекад желећи да смо стварању и стицању свести о културној и интелектуално обдареној људској врсти и сами присуствовали, у тој чувеној доби ренесансе.

Након напорног дана, отишли смо на заједничку вечеру, у Латинску четврт, где су се утисци беспрекорно наслагали и чекали следећи дан за још гомила нових. Како се последњи дан приближавао, срећно смо се присећали свега што смо прошли за тако кратко време; слике успутних станица само су пролетале, и све више смо желели да никада не исчезну. Надамо се да ћемо у будућности барем још једном доживети магију Нотр Дама, овог пута реновираног, Сорбоне, Пантеона, Мулен ружа...

Последњи дан је освануо, и иако уморни, у преподневним часовима стижемо испред Ајфеловог торња, симбола и прве асоцијације на Париз. Челична дама, како торањ називају, сваки пут је била невероватно лепа и вредна дивљења, но данас смо јој најближи. Део групе чак се и попео на торањ, одакле се пружа сјајан поглед на Марсово поље и остатак града светлости. Они који су ову атракцију заобишли већином су своје време потрошили истражујући још једну страну Париза - изузетан удео у свету моде. Париз је обдарио свет многобројним модним генијима и тако променио правац модне индустрије. Мање заинтересовани за велике модне куће и њихове музеје посећивали су аутентичне парижке кафеје, сувенирнице, испробавали специјалитете попут шареноликих макаронса и багета и користили последње тренутке за фотографисање знаменитости.

Ернест Хемингвеј говорио је да на свету постоје само два места где можемо бити срећни, у свом дому, и у Паризу. Мислим да бисмо се са тим сложили, без премца. Будимпешту, у коју с пута стижемо 10. септембра, сматрамо за свој дом, па среће неће мањкати, иако бисмо на повратак у Париз брзо пристали.

Малој мени велики људи говорили су о животу као о мапи коју несвесно обилазимо; а ми, који смо доживели сјај Амстердама и Париза, врло свесно знамо да ови градови на животној мапи заузимају не само велико, већ и посебно место обгрљено сентиментом и љубављу.



# ЕРАЗМУС ПЛУС ПРОГРАМ

## Measure me up!

Српска школа „Никола Тесла“, као главна образовна установа Срба у Мађарској, учесник је али и организатор многих наставних и ваннаставних активности. Месец октобар је био у знаку програма Еразмус. Настао је 2014. године и тренутно је један од највећих програма ЕУ. Општи циљ је да финансирају пројекте ради сарадње младих у области науке, образовања и спорта.

Професорка Марина Ремели је у име наше школе, 2020. године конкурисала код Европске комисије за учешће у програму. У оквиру програма Еразмус+, прихваћен је и финансиран пројекат „Measure me up“. За потребе пројекта наша школа је добила 32.000 еура. Заједно са професорима и ученицима из још пет држава, Србије, Хрватске, Турске, Румуније и Шпаније, од 24. до 28. октобра, дружили смо се и учили у Будимпешти.

Први дан пројекта започет је културним програмом, обраћањем Марине Ремели, професорке и координатора пројекта у Будимпешти, као и Кристине Бекић, заменице директорке школе „Никола Тесла“. Добродошлицу смо пожелели и српским традиционалним плесом, звуцима гитаре и виолине. Посебно изненађење је била торта декорисана симболима пројекта и држава учесница.

Наредних дана смо имали низ радионица, квиз, предавања о micro bitu које је држао Давид Марић, као и експерименте из различитих области. Видели смо како функционишу закони физике, хемијске реакције и тајне свемира. Соба огледала је била веома интересантна.

Похађали смо радионицу прављења калеидоскопа коју је водио Кристијан Енги.

Научили смо како су се некада правиле цигле а онда покушали да направимо кућу и од цигли и од дрвета.

Мерили смо свечану салу зграде Текелијанум са циљем да израчунамо запремину. Професор Владимир Латас је одржао предавање о програму ArchiCad, а затим смо у програм унели мере и започели пројектовање измерене сале.

У оквиру радионице у програму Гео-Гebra, коју је припремила професорка Марина Ремели, цртали смо стаклени витраж који се налази у сали зграде Текелијанум.

Радионица прављења сапуна, под будним оком Милице Живковић и Марине Бућан, посебно је заинтересовала девојчице. Научиле смо да направимо квалитетне и миришљаве сапуне.

Посетили смо град Сент Андреју, највећи музеј на отвореном Шканзен, Палату Чуда, улицу Ваци, Парламент у Будимпешти, Музичку кућу, Етнографски музеј, Трг Хероја и парк Варошлигет.

Били смо гости Српске православне цркве у којој нас је пријатно дочекао отац Зоран Остојић.

Видели смо Свету Круну Мађарске и имали смо прилику да посетимо неке од актуелних изложби.

Последњег, петог дана, у знак интересантне и успешне размене знања, организована је додела диплома за све вредне учеснике.

За већину гостију, долазак у Будимпешту је прва посета граду. Осим учења, приоритет су нова познанства, фотографије и стварање успомена. Будим оставља културни печат на сваког посетиоца а ми смо се као добри

домаћини потрудили да госте упознамо са што више знаменитости. Петодневно дружење нисмо могли завршити лепше него крстарењем Дунавом и незаборавном сликом, поглед на Будимпешту са реке. Надамо се да смо нашим гостима, сада већ пријатељима, створили лепе успомене и да ћемо нову авантуру доживети заједно, у неком новом граду.

*Наталија Томић, 12.6*





# ЛИКОВНА КОЛОНИЈА

Бакарну јесен на Тргу ружа у Будимпешти ове године су осликали најмарљивији, млади сликари из региона. Српска гимназија „Никола Тесла“ ни ове године није пропустила прилику да организује прави мали рај за све љубитеље ликовне уметности - Ликовну колонију, можда најуспешнију до сада.

Осма Ликовна колонија почела је у понедељак, 24. октобра, након што су гости из Србије, Румуније, Хрватске и Македоније смештени у женском ђачком дому у Рожа улици.

Првог дана колоније, сви учесници са професорима похитали су у потрагу инспирације за своје будуће радове. Тамо где су се запутили, богатстава је било мноштво; на териотирији јужне пештанске жупаније, млади сликари упознали су се са историјом српског народа и неизоставно се дивили уметности коју је сама историја створила, уз умеће Срба који инспирисани сопственом судбином и обезбеђивањем исте за своје наследнике, стварају праву, сентименталну, религиозну уметност.

У Ловри и Српском Ковину ученици су фотографисали велелепни манастир, раскошне фреске, призоре у околини, и запажали најситније детаље који су им дозвољавали да у својим ремек делима врло експресивно искажу осећања, користећи све технике; од прецизних нацрта који подсећају на архитектонске, преко апстрактних дела надахнутих кубизмом, све до реалистичних покушаја стварања фресака. Званична тема колоније добила је назив „Сакрално наслеђе Пештанске жупаније“.

Другог дана, оформљене идеје су из комплексних, креативних умова прешле на платна. Аула гимназије испуњена је еланом и бојама које успешно занемарују и осликавају сваку кап јесење кише. Након пар сати рада, сви учесници колоније запутили су се у Парламент, једну од најлепших грађевина у читавом свету, где се упознају са мађарском историјом и раскоши архитектуре која краси понос читаве мађарске нације.

Среду обележавају уметничке блокаде и прасак емоција; апсолутно перфектно преношење замисли у опипљиву форму не може бити лак задатак ни за једног ствараоца. Суочавати се с грешкама и не знати како их решити саставни је део процеса. Шта је битно, јесте да се процес наставља и да му треба веровати, што су учесници колоније и урадили, те на самом крају дана били задовољни својим прогресом.

Четвртак је гостима донео диван обилазак Будимпеште у виду панорамског разгледања из аутобуса и краткотрајних шетњи. Лепоте престонице Мађарске нахраниле су жељу за даљим радом, те по повратку из обиласка последњим потезима четкице учесници завршавају своје радове. За последњи дан колоније предвиђен је обилазак Музеју лепих уметности на Тргу хероја, где је изложена фасцинантна изложба легендарног Ел Грека.

Пре поласка у музеј, у петак 28. октобра, ученици су с професорима од акрилом умрљане Ауле створили бајковит изложбени простор. У тако прелепом амбијенту украшеном радовима учесника 8. ликовне колоније, директорка школе др Јованка Ластић уручила је захвалнице присутнима и одржала кратак говор. Свима се срдечно обратио и професор Војислав Клочар из Земуске гимназије, који већ осам година са својим ученицима бива део колонија организованих у Српској гимназији „Никола Тесла“. Посебне похвале добила је професорка Анита Шухајда, главна организаторка програма.

Пар дана незаборавног искуства и стицања успомена и умећа, крунисано је крстарењем на Дунаву, где је колонија добила свог званичног победника, и посебно похвалила истакнуте учеснике. Прво место припало је ученици Српске гимназије „Никола Тесла“, једанаестакињи Јани Шошић.

На самом крају, упућене су последње захвалнице и лепе жеље присутнима, те је и најављена следећа ликовна колонија којој се радујемо. Остатак вечери проведен је хедонистички, уз музику, разговор и богату трпезу. Пројекат је финансирала Фондација „Габор Бетлен“.

Јана Шошић, 11/6



27.10.2022.





# ALL WE NEED IS LOVE & CHOCOLATE

Дуго очекивани пут, првих новембарских дана је постао стварност. Преко плавог, ведрога неба, од будимпештанског „Франц Лист“ аеродрома упутили смо се ка Краљевини Белгији.

Слетели смо на аеродром „Aéroport de Charleroi“ недалеко од Брисела, престонице Белгије. Једна од најатрktivнијих грађевина коју смо обишли је Атомиум. Чине је сфере повезане тако да формирају облик једног молекула кристала гвожђа, увеличаног 165 милијарди пута. У непосредној близини налази се Mini-Europe, парк са препознатљивим европским грађевинама, представљеним у размери 1:25.

Главни градски трг, познат и као Велики трг, препун орнамената уклесаних у камену и богатом златном декорацијом, одише препознатљивом елеганцијом куће Гилди. И где пробати најбољи белгијски вафл ако не баш на овом тргу.

Пред крај веома дугачког али и више од очекивано интересантног дана, сводили смо утиске на заједничкој вечери. Екипа мала, али одабрана. Чине је професори и ученици српске гимназије Никола Тесла из Будимпеште. То су Кристина Бекић, заменица директорке, професори Ален Нађ и Лазар Которчевић, ученици Алекса Тршић, Наталија Зуковић, Софија Грговски, Бранко Симић, Александра Цвијановић, Ксенија Лазић и Наталија Томић.

Наша гимназија је пример дуге и нераскидиве сарадње Мађара и српске заједнице у Мађарској. Кроз то пријатељство, развила се и сарадња, сада већ традиционално, са Европским Парламентом у Бриселу. Пројекат под



називом „Шта се остварило и шта очекујем када постанем грађанин Европске Уније“ била је тема на основу које су ученици са најбољим радовима награђени овим путовањем. Како је пандемија прекинула путовања, веровали смо да наша генерација неће остварити могућност да посети Европски Парламент. У јеку припрема за матуру, када више нисмо ни мислили о Бриселу, директорка гимназије Јованка Ластић, изненадила нас је авионским картама. Некако је ова изненадна срећа била још већа.

У пратњи професора, са тремом која се мешала са страхопоштовањем, стајали смо пред зградом Европског Парламента. Међу њеним зидовима доносе се неки од најмоћнијих закона на свету, кроје се правила, одређују

функције, деле буџети, надгледа здравствени статус, посредује у разрешењу спорова и прати све што се везује за квалитетнији, лакши и безбеднији живот. Ту се решавају судбине нација. Стојимо верујући да за који минут улазимо у храм разума. А свако од нас, сви који смо имали шта да кажемо, такође смо по један мали храм. Састављен од љубави и правде. Пун позитивне енергије. Баш са том вером закорачили смо у Парламент. Наш домаћин је био посланик Андор Дели. Као дугогодишњи пријатељ школе пренео је на нас пријатан осећај припадности. Веома брзо смо трему заменили знатижељом и дивљењем целокупним амбијентом. Посланик Дели нас је упознао са детаљним функционисањем Парламента. Добили смо прилику да у тако важној европској институцији кажемо каква су наша очекивања и како ми видимо нашу државу као чланицу Европске Уније. Као успомену носимо ново пријатељство и лепе фотографије.

Враћајући се ка Будимпешти, препуни утисака, испратили смо погледом светла Брисела. Док су се полако удаљавала, заменила су их светла звезда. Присетили смо се изнова свега што нам је открило ово путовање. Од музеја, цвећа, пријатних људи, интересантне хране, мисли су се зауставиле на дечаку који пишки, по имену Манекен Пис. Дуж Rue de l'Etuve туристе дочекује једна од најпознатијих знаменитости Брисела. Легенда каже да он представља дечака који се упишкио док је био у краљевој поворци. Током већих догађаја, славља и фестивала, статуу облаче у складу са догађајем.

И тако, пролазећи тик испод звезда, помало бајковито сам помислила како би живот био леп када би натпис из Музеја чоколаде био једина истина:

„All we need is chocolate & love”.





# СПОРТ



## Припреме

Сваке године наше спортске екипе из кошарке, одбојке и фудбала одлазе на спортске припреме у Бечеј, свима познато и веома драго место. Из Будимпеште смо кренули спремни и расположени за овогодишње спортске припреме. Када смо стигли, све је било на свом месту; фудбалски терен, терени за кошарку и одбојку, стаза за трчање и тако даље. Али људи су се мало заменили. Неки играчи и тренери су отишли, али за собом оставили неизбрисив траг. Њихово место попунили су неки нови, млађи играчи, а и помало стари тренери и попунили празнине у нашим екипама. Кошаркашким екипама прикључио се тренер Немања Томашевић. Нови тренер ове припреме је максимално искористио да се боље упозна са играчима и изгради што бољи однос са њима за предстојућу сезону. Фудбалери, под вођством тренера Милоша Ристића, напорно су тренирали и увежбавали нове тактике. Одбојкашице, на већ познатом терену са Естер Лутер, напорно су тренирале и упознавале се са новим девојкама које су пристигле у тим. Спорт је, пре свега игра, која нас доста тога учи. Учи нас вештине дриблања, сервирања и шутирања лопте, али поред свега учи нас оно најбитније; да будемо добри људи и тимски играчи. И то не само на терену, него и ван њега. Тренери су ту да нас усмере и укажу на све оне велике али и ситне грешке, да нас смире у тренутку беса и утеше када

смо тужни. Да укажу на грешке у игрању, дриблању, али и на грешке у нашем понашању и односу према спорту и осталим саиграчима. На томе им се пуно захваљујемо. Ми смо ту да тренирамо и да на предстојећим такмичењима покажемо, пре свега добру и фер игру, а медаље ће доћи саме. Тако све ће поново бити на свом месту.

Финансијску подршку овом пројекту дала је Фондација “Габор Бетлен”.

*Марина Катанић, 11.б*







14.10.2022.

ПИЦАМА ЖУРКА-  
СЛАВИМО ЈЕСЕН!

